

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Кафедра педагогіки і психології

Коломийський навчально-науковий інститут

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до підготовки і проведення

АТЕСТАЦІЇ (АТЕСТАЦІЙНИЙ ІСПИТ) ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
053 ПСИХОЛОГІЯ

Освітній рівень «Бакалавр»

галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність	053 Психологія

Коломия,
2020

I. ЦІЛІ, МЕТА І ЗАВДАННЯ АТЕСТАЦІЙНИЙ ІСПИТ

Атестаційний іспит з фундаментальних психологічних дисциплін є одним із основних видів підсумкової державної атестації випускників освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 053 «Психологія».

Головним завданням державної атестації є перевірка якості професійної підготовки майбутніх психологів, виявлення відповідності підготовки здобувачів вищої освіти до вимог освітньо-професійної програми.

Іспит є свідченням фаховості випускника, його готовності брати участь у дослідженнях, навчанні, у пошуках найбільш результативних та ефективних форм і методів психодіагностичної роботи.

Програма атестаційного іспиту покликана перевірити знання випускників з фундаментальних дисциплін. Державна атестація надає можливість перевірити рівень сформованості загальних та спеціальних компетентностей, визначених законодавчими та основними нормативними документами психолога.

Атестаційний іспит надає можливість перевірити у здобувачів вищої освіти базові теоретичні знання з фундаментальних дисциплін, винесених на державну атестацію; сутність психологічних категорій, традиційні й інноваційні форми.

Крім того державна атестація здобувачів вищої освіти спрямована на перевірку сформованості умінь застосовувати теоретичні знання під час здійснення психодіагностичних досліджень; володіти методами і формами організації досліджень; сприяти самовдосконаленню, саморозвитку, творчості учнів; вивчати, узагальнювати та використовувати передовий педагогічний досвід психолога; аргументувати вибір методів, принципів, форм організації процесу виховання і навчання.

II. ВИМОГИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ

2.1. Підготовка до атестаційного іспиту

Організаційна підготовка атестаційного іспиту проводиться згідно з розпорядженням ректора університету. Методичне забезпечення екзамену здійснюється кафедрою педагогіки і психології за заздалегідь розробленим планом.

Для підготовки і складання іспиту виділяється не менше п'яти навчальних днів, протягом яких здійснюється проведення групових та індивідуальних консультацій.

2.2. Формування Екзаменаційних комісій (ЕК)

Атестаційний іспит проводиться Екзаменаційною комісією, яка формується щорічно з числа професорсько-викладацького складу кафедри педагогіки і психології на чолі з головою – кваліфікованим фахівцем в галузі психології. Персональний склад комісії затверджується ректором університету не пізніше як за місяць до початку атестаційного іспиту. Голова Екзаменаційної комісії затверджується ректором університету за узгодженням з директором інституту та навчально-методичним відділом.

2.3. Перелік документів щодо проведення державної атестації

В комісію до початку іспиту подаються такі документи:

- наказ ректора (директора Коломийського навчально-наукового інституту) про допуск студентів до державної атестації;
- довідка про виконання студентами навчального плану й отримання ними оцінки з навчальних дисциплін, курсових робіт тощо.

Для оформлення протоколів Екзаменаційної комісії призначається секретар.

2.4. Розклад проведення екзамену та формування складу студентських груп

Розклад екзамену складається випусковою кафедрою разом з навчально-методичним відділом університету, затверджується проректором з навчальної та науково-педагогічної роботи і доводиться до відома всіх учасників державної атестації не пізніше як за місяць до його початку.

Списки навчальних груп складаються адміністрацією відповідно до затвердженого розкладу. Для складання екзамену спеціально виділяються і закріплюються за ЕК постійні аудиторії.

2.5. Проведення консультацій та оглядових лекцій для студентів

Під час підготовки до іспитів значну роль відіграють оглядові лекції та консультації. Консультації носять установчий характер, тому вони проводяться для потоку студентів на самому початку тритижневого терміну, виділеного для підготовки й складання атестації. Їх можна проводити ще до закінчення читання оглядових лекцій.

На консультації пропонуються методичні рекомендації з організації самостійної роботи в період підготовки до екзамену.

На консультації викладач надає інформацію про принципи групування питань в екзаменаційних білетах; місце (аудиторії), час та порядок проведення іспиту; режим роботи в дні підготовки до іспиту; методичні вказівки до підготовки і проведення атестаційного іспиту.

Консультація має на меті надати студентам допомогу у вивченні найбільш складних питань з фундаментальних дисциплін. Ця консультація проводиться напередодні іспиту для окремої групи студентів.

Викладач рекомендує студентам заздалегідь сформулювати питання, на які вони бажають отримати додаткові пояснення. Доцільно також на консультації здійснювати аналіз найбільш поширених помилок, які допускаються студенти під час відповідей на запитання білетів до державного іспиту.

Консультацію може бути проведена у формі «круглого столу» за участю викладачів, які входять до складу Екзаменаційної комісії.

2.6. Підготовка та характер екзаменаційних білетів

Іспит проводиться за білетами, складеними відповідно до програми фундаментальних дисциплін та вибіркового дисциплін. Кожний білет складається з чотирьох питань, що надають змогу перевірити знання студентів з означених дисциплін.

Білету затверджується на засіданні випускової кафедри, науково-методичною радою, директором інституту.

III. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ ЕКЗАМЕНУ

3.1. Умови проведення фахового екзамену

До екзамену допускаються студенти, які закінчили вивчення всіх теоретичних дисциплін, склали всі заліки й іспити згідно з навчальним планом бакалавра спеціальності 053 Психологія.

Атестаційний іспит проводиться усно у формі відповідей на питання білета. У процесі підготовки відповідей студент може користуватися, основними державними документами та словниками з психології. Іспит проводиться на відкритому засіданні комісії за наявності не менше трьох її членів; на засіданні комісії можуть бути присутні представники адміністрації інституту.

Тривалість іспиту за фахом одного студента – не більше 30 хвилин. Тривалість засідання Екзаменаційної комісії не повинна перевищувати шести годин на день.

3.2. Методичні поради студенту з підготовки відповідей на питання екзаменаційного білета

Отримавши екзаменаційний білет, студент знайомиться із змістом питань, визначає місце кожного з них у загальній структурі фахової підготовки.

Визначивши логіку відповіді на питання, потрібно скласти розгорнутий план відповіді у формі окремих тез, враховуючи при цьому зміст відповідних першоджерел та новітніх положень. Важливо також визначити категоріальний апарат, на основі якого буде розглядатися зміст питання.

3.3. Про форму проведення фахового екзамену

До початку іспиту група студентів, які складають його за розкладом у цей день, запрошується в аудиторію, де відбувається засідання ЕК.

Голова комісії вітає студентів з початком екзамену, знайомить їх зі складом ЕК і коротко пояснює порядок її роботи.

Враховуючи режим роботи комісії, до іспиту запрошуються одночасно не більше 5-ти студентів. Кожному з них для підготовки відповідей виділяють окремий стіл. Необхідні записи студент робить на стандартних аркушах, що видаються комісією. Кульмінаційна частина іспиту – заслуховування комісією відповідей студента. Члени комісії, з дозволу голови ЕК, мають право ставити уточнюючі й додаткові запитання. Додаткові запитання члени комісії ставлять на екзамені за таких обставин:

- відповідь студента не достатньо повна, позбавлена логічності й визначеності;
- у відповіді допущені суттєві помилки;
- виникають сумніви в оцінці знань студента.

Уточнюючі й додаткові запитання мають бути чітко сформульовані. Члени комісії мають підтримувати на іспиті невимушену, доброзичливу обстановку, яка сприятиме спокійній підготовці студентів до відповідей.

Разом з тим важливо органічно поєднувати на атестаційному іспиті високу вимогливість і об'єктивність в оцінках, індивідуальний підхід до

студентів у визначенні рівня їх знань з предметів, винесених на державну атестацію.

3.4. Єдині критерії оцінок і методика оцінки результатів.

До критеріїв оцінювання, що визначають підготовку студента належать:

- особливості засвоєння знань (обсяг, змістовність, правильність, точність, ґрунтовність);
- якість відповіді студента (рівень осмислення, аргументації, аналізу, логічність, послідовність, самостійність, виразність мовлення);
- структура сформульованої відповіді (теоретичний, методичний і практичний рівень, їх науковість, грамотність, доцільність та прогностична ефективність практичного матеріалу).

Оцінка «відмінно» ставиться, якщо:

- студент володіє навчальним матеріалом програми на високому рівні; логічно, послідовно, аргументовано відповідає, цитує різноманітні джерела; визначає свою позицію у розкритті проблеми; виявляє практичну, прогностичну значущість педагогічної теорії, історичного досвіду і можливості їх використання для вирішення сучасних практичних проблем психології.

Оцінка «добре»:

- студент знає навчальний матеріал у межах програми; розкриває різні підходи до розглянутих проблем; у відповіді акцентує увагу на обов'язкову літературу; використовує відповідні приклади з психологічної практики, а також з першоджерел, періодичних видань; рівень відповіді студента достатньо високий та середній, допускаються деякі неточності і помилки.

Оцінка «задовільно»:

- студент володіє знаннями навчального матеріалу у межах програми на основі одного з підходів до проблеми; відсутня особиста оцінка можливості практичного використання теорії, історичного спадку у вирішенні сучасних психологічних проблем; відсутні знання першоджерел, матеріалів періодичних видань, зате відома обов'язкова література; відповідає на питання з помилками, на низькому рівні.

Оцінка «незадовільно»:

- відповідь поверхова, без аргументації; студент засвоїв менше, ніж половину навчального матеріалу, виявляє нерозуміння теоретичних положень та невміння застосувати їх на практиці.

Критерії оцінювання за кредитно-модульною системою

А (90-100) Студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

В (80-89) Студент має повні, глибокі знання, здатний застосовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення. Вміє аргументовано використовувати отримані знання в різних ситуаціях, самостійно знаходити

інформацію, ставити і розв'язувати наукові проблеми.

С (70-79) Студент добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує основні положення із самостійною і правильно аргументацією.

Д (60-69) Студент вміє застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом дає логічні відповіді, однак допускає при цьому неточності.

Е (50-59) Студент виявляє знання і розуміння основних положень теоретичного матеріалу. Дає правильні, але недостатньо осмислені відповіді. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, наводити власні приклади на підтвердження власних думок.

3.5. Оформлення результатів атестаційного іспиту.

Рішення щодо оцінки знань студента приймається Екзаменаційною комісією на закритому засіданні відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. За умов рівності кількості голосів вирішальним є голос голови.

Результати іспиту визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Протоколи засідання Атестаційної комісії, залікові книжки з проставленими в них оцінками підписуються головою і членами комісії.

IV. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ФАХОВОГО ЕКЗАМЕНУ

4.1. Методика аналізу та оголошення результатів фахового держіспиту

Результати іспиту оголошуються студентам у день його проведення після оформлення протоколів Атестаційної комісії. При цьому дається загальна оцінка відповідей студентів, відзначаються найбільш яскраві з них, характеризується рівень фахової підготовки студентів.

4.2. Звіт про результати іспиту

Після закінчення роботи Екзаменаційної комісії її голова складає звіт. Підсумки атестаційного іспиту обговорюються на засіданнях кафедри та вченої ради інституту.